

Statenfractie Partij voor de Dieren
Mevrouw E. Putman
Postbus 90151
5200 MC 'S-HERTOGENBOSCH

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 680 76 80
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets:
www.brabant.nl/route

Onderwerp

Schriftelijke vragen over edelherten in het Groene Woud

Datum

20 januari 2025

Ons kenmerk

C2349168/6054625

Uw kenmerk

-

Programma

Natuur

Bijslage(n)

-

Geachte mevrouw Putman,

Bij brief van 11 december 2024, ingekomen op 11 december 2024, heeft u namens de Partij voor de Dieren schriftelijke vragen gesteld.

Wij beantwoorden deze vragen als volgt.

1. Bent u met ons eens, dat een hertenpopulatie een gebied nodig heeft dat met de populatie mee kan groeien? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Ja, in een natuurlijke situatie is dat wenselijk. In Het Groene Woud zijn de mogelijkheden daarvoor echter beperkt. Brabants Landschap en ARK Rewilding Nederland hebben in 2017 in een afgerasterd gebied van 260 hectare 13 edelherten uitgezet. De voorwaarden waaronder dit mogelijk was zijn besproken met belanghebbende partijen uit de streek. In 2019 is het gebied met nog eens ruim 100 hectare uitgebreid tot circa 360 hectare. Brabants Landschap en ARK Rewilding Nederland hebben de intentie om het gebied waar de edelherten leven nog verder te verruimen en zullen de mogelijkheden en randvoorwaarden hiervoor opnieuw verkennen.

2. Bent u met ons eens dat wanneer de dieren buiten het gebied treden, zij dit veelal doen in de natuurlijke uitoefening van hun gedrag (te weten, het zoeken naar een eigen territorium)?

Antwoord: Nee, het gebied waarbinnen de edelherten leven is geheel omrasterd waardoor de dieren normaliter niet buiten dit gebied kunnen treden. Als gevolg van bomen die op het raster zijn gevallen is het enkele keren voorgekomen dat het raster is beschadigd waardoor een aantal dieren buiten het gebied is geweest. Dit is door de beheerder direct hersteld. Volgens Brabants Landschap en ARK Rewilding Nederland vertonen de dieren geen gedrag waaruit blijkt dat er een drang bestaat om het gebied te verlaten.

Datum

20 januari 2025

Ons kenmerk

C2349168/6054625

3. Bent u met ons eens dat dit natuurlijke gedrag in een afgesloten gebied onmogelijk is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Nee, de dieren leven in een omvangrijk, gevarieerd en rijk natuurgebied. De dieren kunnen hier een groot deel van hun natuurlijke gedrag uitoefenen en dragen zo bij aan de ontwikkeling van het gebied, meer natuurwaarden en biodiversiteit. Dit was een van de voornaamste overwegingen voor Brabants Landschap en ARK Rewilding Nederland om te werken aan de terugkeer van het edelhert in dit gebied.

4. Vindt u het, evenals de fractie van de Partij voor de Dieren, onacceptabel dat de Edelherten, min of meer met voorbedachten rade, structureel zullen worden gedood wanneer zij uit het gebied treden?

Antwoord: Nee, in Brabant geldt een nulstand voor ontsnapte of vrijgelaten edelherten omwille van risico's voor openbare (verkeers)veiligheid en schade aan landbouwgewassen. Ontsnapte of vrijgelaten dieren die buiten een omrasterd gebied treden moeten door de eigenaar gevangen en teruggebracht worden. Wanneer dat niet lukt, worden ze gedood.

5. Valt het structureel doden van de Edelherten - de dieren zijn immers inmiddels opgenomen provinciale opdracht voor invasieve exoten en verwilderde dieren - volgens u onder 'in het uiterste geval overgaan tot beheer ofwel afschot'? Zo ja, waarom?

Antwoord: De edelherten binnen het omrasterde gebied in het Groene Woud worden niet beheerd op basis van de genoemde provinciale opdracht. De dieren zijn eigendom van Brabants Landschap, die de populatie binnen het gebied zelf beheert. Omwille van de huidige en te ontwikkelen natuurwaarden en de structuurontwikkeling van de vegetatie wordt de populatie beheerd door middel van afschot. Het beheer wordt uitgevoerd in overleg met en na consultatie van de expert judgement groep, samengesteld uit beheerders en experts op dit gebied.

6. Vallen Edelherten in de provincie Noord-Brabant, onder invasieve exoten? Zo nee, waarom zijn de Edelherten opgenomen in de provinciale opdracht voor invasieve exoten en verwilderde dieren?

Antwoord: Nee, het edelhert is geen invasieve exoot maar een inheemse diersoort. Momenteel komt het edelhert als wild levende soort niet voor in Brabant. In Nederland zijn er twee leefgebieden aangewezen voor in het wild levende edelherten, namelijk de Veluwe en Oostvaardersplassen. Daarbuiten

komen vooralsnog enkel gehouden edelherten voor. Zo nu en dan worden edelherten illegaal uitgezet in natuurgebieden of ontsnappen er dieren. Deze worden beschouwd als verwilderde dieren waarop de provinciale opdracht van toepassing is.

Datum

20 januari 2025

Ons kenmerk

C2349168/6054625

7. Bent u bereid om recht te doen aan het Edelhert, en deze aan te duiden als inheemse soort?

Antwoord: Onder de Omgevingswet en in het provinciale beleid is het edelhert aangewezen als een inheemse diersoort.

8. Blijven de gedode Edelherten in het Groene Woud voor de aaseters? Zo nee, wat gebeurt er dan met de gedode Edelherten?

Antwoord: Nee, de meerwaarde van het achterlaten van dode dieren voor o.a. aaseters wordt door de beheerders wel erkend. Echter is dat in dit gebied helaas niet mogelijk. De edelherten zijn namelijk door de NVWA aangemerkt als 'grof wild uit gesloten (omrasterd) gebied'. Hieraan is de verplichting verbonden om gedode dieren uit het gebied af te voeren naar een erkende wildverwerkingsinrichting. Dit wordt ook zo uitgevoerd door de beheerder van de dieren.

9. Bent u bereid om er bij Brabants Landschap op aan te dringen om het gebied wél geschikt te maken voor een groeiende hertenpopulatie, zodat er geen Edelherten worden gedood? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Nee, Brabants Landschap heeft het gebied waar de edelherten leven reeds vergroot. En heeft aangegeven in de toekomst, in overleg met de streek te willen verkennen of en hoe de edelherten opnieuw meer ruimte geboden kan worden.

10. Valt volgens u de puur menselijke ambitie voor het hebben van de Big 5 in Brabant nog te rechtvaardigen, als dit betekent alle Edelherten die er volgens de mens teveel zijn, worden gedood? Zo ja, waarom?

Antwoord: De introductie van de 'Big five' was in 2012 onderdeel van de ontwerpnota "Brabant, uitnodigend groen". Het specifieke onderdeel 'Big five' van deze nota heeft het echter niet gehaald in uw Staten, na een aangenomen [motie](#) (sept. 2012) om af te zien van dit voorstel. Uiteindelijk hebben Brabants Landschap en ARK Rewilding Nederland zelf het initiatief genomen om edelherten terug te brengen op eigen gronden in het Groene Woud. Zoals hierboven toegelicht hebben zij bij die keuze de voordelen voor de natuur laten prevaleren boven het bijkomende en noodzakelijke beheer van edelherten.

11. Mogen wij het projectplan Edelhert van het Groene Woud, de beheerregeling en het protocol ontvangen?

Antwoord: De genoemde documenten zijn interne werkdocumenten van Brabants Landschap. Wij hebben van Brabants Landschap begrepen dat statenleden deze bij hen op aanvraag kunnen inzien. U kunt daarover contact opnemen met Brabants Landschap.

Datum

20 januari 2025

Ons kenmerk

C2349168/6054625

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

I.R. Adema

drs. G.H.E. Derks MPA

(In verband met de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) is deze brief niet voorzien van een (digitale) handtekening)